

Text a foto: Mgr. Peter Nevolný

„V sobotu 10. februára 2007 vybuchol v širšom centre Bratislavy plyn. Silný výbuch narušil statiku budovy, ktorá sa zrútila a vo svojich temných útrobách uväznila tucet ľudí, ktorí boli v čase výbuchu v objekte. Na miesto nešťastia dorazili o 14. hodine popoludní hasiči, zdravotníci a dobrovoľní kynológovia–záchranári, ktorí sa po oboznámení so vzniknutou situáciou a počas krátkej porady dohodli na efektívnej koordinácii ďalšieho postupu, aby maximálne eliminovali následky zranení obyvateľov domu či prípadné straty na životoch rýchlym vyhľadáním postihnutých v troskách budovy.“

Takýto fiktívny výbuch spustnutých bývalých bratislavských Kúpeľov Centrál umožnil siedmym dobrovoľným hasičom z Rusoviec pod velením Pavla Urbana, sedemnástim členom Združenia kynológov záchranárov Slovenskej republiky (ZKZ SR) pod velením Jána Pötheho, a poltuctu zdravotníkov – členov Slovenského Červeného kríža (SČK) odskúšať si svoju pohotovosť a preveriť naučené a nacvičené zásahy. Aby hľadanie figurantí v ruinách bývalých kúpeľov neprechladli, poukryval ich organizačný štáb v tmavých zákutiach budovy približne pol hodinu pred začiatkom zásahu.

Na opustenom parkovisku pred bývalými kúpeľmi bolo rušno – postupne prichádzali hasiči, zdravotníci, i psovodi – záchranári, aby čo najrýchlejšie našli postihnutých a poskytli im prvú pomoc.

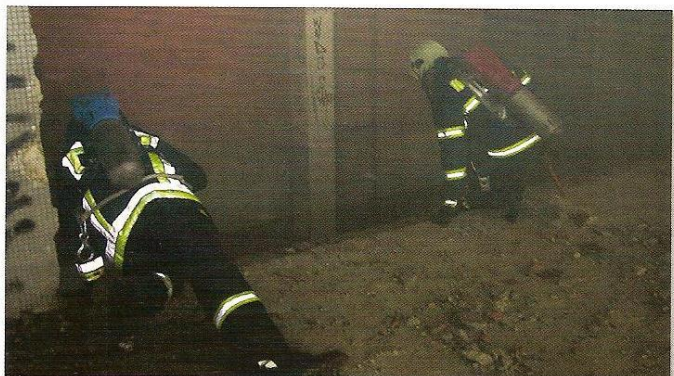
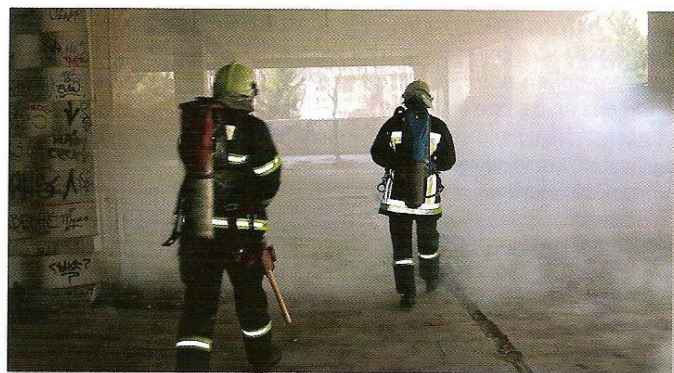

Záchranári sa so vzniknutou situáciou oboznámili na krátkom brifingu, na ktorom koordinátor záchranného štábu Ján Pöthe rozdelil úlohy a určil postup zúčastnených zložiek.

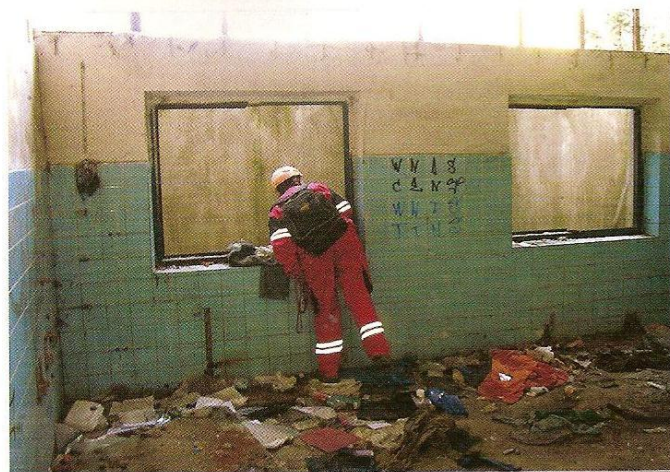
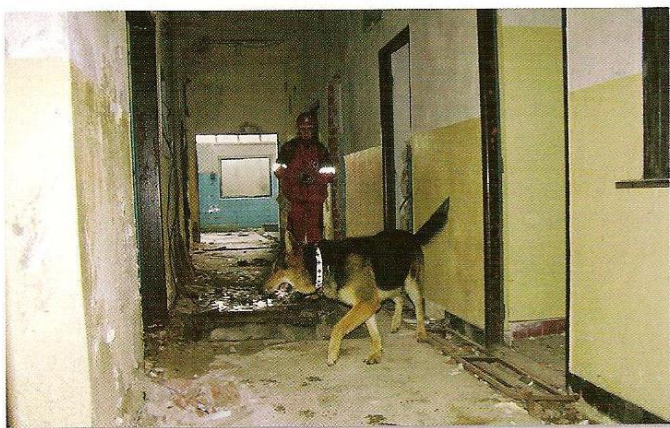
Akcia začala krátko pred 14. hodinou príjazdom všetkých záchranárov na parkovisko. Výbuch plynu simulovali dymovnice odpálené v hĺbke budovy, ktorú ako prví preskúmali hasiči vybavení plynovými maskami a dýchacími prístrojmi, aby overili či sa dá v zrúcanine slúžiacей ako cvičisko normálne dýchať, čo predstavuje základnú požiadavku pre nasadenie záchranných psov, ktoré majú hľadať zavalené alebo zasypané obete zrútenej budovy.

– *Je to tu dosť nebezpečné... tma a veľa dier. Niektoré sú symbolicky zakryté odpadovým drevom alebo nábytkom, ale kopa jám je otvorených! Ovzdušie je dýchatelné, môžete vyslať psov!* – oznámil hasič–prieskumník vysielacťou veliteľovi akcie Jánovi Pöthemu.

Do budovy vbehlí psovodi v červených overaloch a prilbách, za ktorými postupovali vyslobodzovacie čaty doplnené zdravotníkmi. Napriek tomu, že z februárovej oblohy sa neisto vyškieralo Slnko, čím nižšie sme postupovali, tým viac sa denné svetlo strácalo v haraburdím zatarasovaných zákutiach. V suteréne bola úplná tma, takže fotografom a redaktorom, ktorí nemali prenosné baterky, doslova išlo o život. Na mokrých betónových podlahách a schodištiach sa povalovali staré handry, rozbité sklo a zvyšky nábytku. Ľudia a psy boli rozrušení, takže niet sa čomu čudovať, keď sa odrazu ozval vyľakaný hlas psovoda –záchranára Maroša Tureka: – *Do nezakrytej jamy mi spadla Tara! Môžete mi niekto pomôcť?* – Pri jame sa zbehlo niekoľko ľudí, dokonca sa v tej čierňave objavil niekto s prenosným reflektorom, ktorý jasne osvietil situáciu. V približne trojmetrovej hĺbke sa leskli psie oči a svetlý kožuštek retrieverky, ktorá túžobne hľadela nahor, kde zostal jej pán. Hasiči však namiesto preukázali svoje majstrovstvo – jeden istený druhým sa spustil dolu a polovyniesol polovystrelak hore živú a zdravú sučku, ktorá bez problémov pokračovala aj so svojim psovodom v ďalšom hľadaní.

Bezpečnosť objektu narušeného výbuchom plynu najprv preverili hasičski prieskumníci vybavení plynovými maskami a dýchacími prístrojmi.

Po potvrdení, že sa dá v objekte dýchať, sa ujali pátrania po zavalených a zasypaných osobách kynologickí záchranári so svojimi cvičenými psami.

Z podzemia sa ozval naliehavý štekot psov. Vysielačka zaprskala:

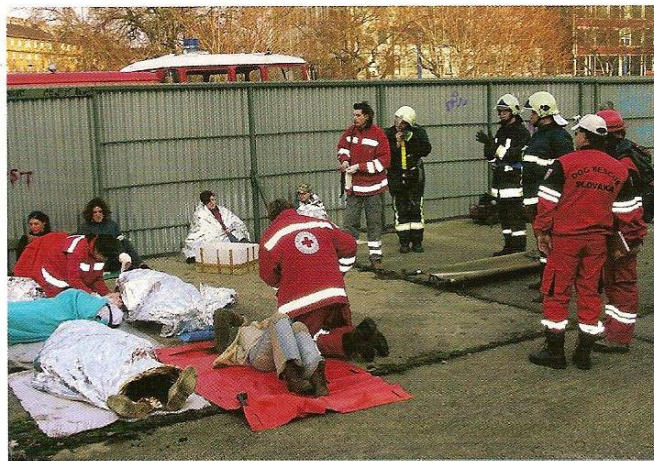
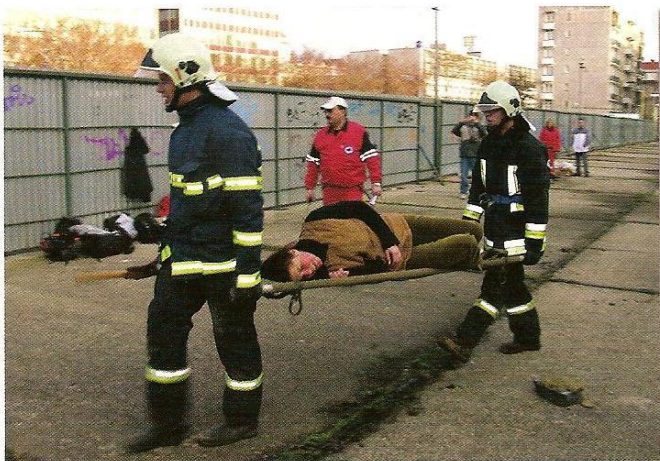
– Pod bývalým bazénom sme našli raneného, pošlite nám nosidlá! –
 – Môžeš sa hýbať? – pýta sa zdravotník figuranta, ktorého vyhrabali záchrancovia spod tehál kričaceho od bolesti – simuluje zranenie ruky, ktorá natretá farbou, vyzerá naozaj veľmi zle a realisticky.
 – Boliť ťa ešte niečo? O chvíľu sme vonku, neboj sa..., – ubezpečuje chlapca záchranár.
 – Na tréninge využívame takmer všetky bratislavské zrúcaniny a niektoré opustené firemné objekty, pretože pre výcvik sú vhodné všetky stavebné prekážky, staré tehly a diery, starý nábytok, i prepadliská. Figuranti niekedy ležia pod navršnými sutinami a starým nábytkom aj tri hodiny..., – opisuje počínanie záchranárskej skupiny Barbara Baloghová z Bratislavskej kynologickej záchrannej brigády. – Keď pes označí svoj nález vytrvalým štekaním, overujeme

Záchranárske psy zvyčajne pomáhajú nájsť a vyslobodiť z ruín budov postihnutých ľudí. Tentoraz však hasiči vyslobodzovali záchranárskeho psa – sučku, ktorá sa v tme prepadla do nezakrytej diery.

jeho „tvrdenie“ ďalším psom, pretože aj v reáli overujeme každý nález dvakrát. – vysvetľuje zvedavým zástupcom elektronických a tlačových médií.

Peter Porubský, jeden z figurantov spolupracujúcej mládeže Slovenského Červeného kríža, sa vyslobodenia dočkal už po 20 minútach: – Bol som ukrytý v tmavej šachte. Keďže som simuloval šokový stav, nesmel som ani muknúť, aby ma pes našiel iba po pachu... –

Zato „si prišiel na svoje“ na vonkajšom obväzisku, kde zdravotníci sústreďovali „zranených“. Svoju úlohu zraneného cudzinca v šoku, komunikujúceho so záchranármi iba v anglickom jazyku, zvládol tak presvedčivo, že mu mnohí novinári odporúčali „vrhnúť sa“ na štúdium herectva.

O ranených, ktorých našli a označili záchrannárske psy sa postarali hasiči a zdravotníci, ktorí ich podľa druhu zranenia vyvážali alebo vynášali na obväzište zriadené pred budovou.

Zdravotníci si museli poradiť nielen s poskytnutím prvej pomoci a ošetrovaním ťažkých zranení, ale aj s inojazyčne hovoriacimi obeťami výbuchu.

Koniec dobrý, všetko dobré... Členovia Bratislavskej záchrannárskej kynologickej brigády sa postarali aj o „účinkujúcich“ – figurantov, hasiči a psovodi dostali obložené chlebíky, čaj a kávu, z ktorých „sa ušlo“ aj prizvaným novinárom.

Dlhoročná členka Bratislavskej kynologickej záchrannej brigády (BKZB) Katarína Fakanová, sa v roku 1999 zúčastnila na pátraní po obetiach zemetrasenia v Turecku: – Tam už nejde o fazuľky... o život tam prišlo 45-tisíc ľudí. Aj tie psy tam cítili strach, veľmi dobre vedeli, že to nie je hra... Počas piatich dní nasadenia naša záchrannárska čata zachránila jednu študentku, matku s dieťaťom a jednu celú rodinu... –

Záchranári sa zhodujú v jednom – pokiaľ sa nič nestane, nikoho ich podmienky prípravy a systematických nácvikov nezaujímajú. Napriek svojej nezištnej ponuke okamžite poskytnúť pomoc pri hľadaní obetí rôznych živelných pohrôm a katastrof, či stratených a nezvestných osôb, majú kynologickí záchranári neustále finančné problémy, najmä pri výcviku. Do vytypovaných zručností sa presúvajú na vlastných autách, značné prostriedky investujú do výbroje a výstroja psovoda-záchranára, a za nákup a výživu svojich štvornohých zverencov. A napriek tomu, že ich psy slúžia iným ľuďom, nemajú ani daňovú úľavu alebo výnimku z obecných poplatkov za chov a držanie psov.

– Všetci si svoje povinnosti splnili do bodky. Drobné ujmy utrpeli niektoré psy, pretože si v tmavom podzemí preplnenom rôznym odpadom porezali labky... ale musím dodať, že s takýmito poraneniami sme počítali, pretože je to v takýchto prípadoch bežné... – zhodnotil nácvik jeho iniciátor a koordinátor a veliteľ Bratislavskej kynologickej záchrannej brigády Ján Pöthe.

Cvičenie prinieslo aj prekvapenie. Ved' okrem dvanástich nasadených figurantov objavili záchranári v objekte aj tri ďalšie nezúčastnené osoby – dvoch mladých ľudí na streche a v interiéri budovy spiaceho bezdomovca: – Kričal, ja som nič nespravil, nie som zranený! – dodal Ján Pöthe.